

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Füldben: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

LÁSZLÓ JÓZSEF.

— Egyesszám ára 4 fillér.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

Szabadonbocsátások. Wekerle tanácskozásai. Izgalmas installáció Szegeden.

TOLLHEGYEN.

— jan. 15.

(A kirendeltség kudarc.) Az a nagy eseménye, hogy a kirendeltség által fogságba vetett urak egytől-egyig szabad lábra helyeztetek. Így ítélte a királyi tábla: tisztelet és becsület a magyar bírói kar függetlenségének és pártatlanságának! Ez az igazság győzelme, szörnyű kudarc a kormány által a Kovács-ügy felfúvására, politikai hajszá folytatására, a lakosság fellázítására ide kirendelt Kristóffy-telepnek, kormánybiztosságnak. Ez helyesen történt, de még nem teljes az elégtétel. A kirendeltség itteni időzése magában is megsértése a törvénynek, a köztörvényhatósági autonómiának, ezenfelül eljárása egészben és részleteiben erkölcstelen és tisztátalan. A névtelen feladások és kémkedések korszaka zudult reánk e napok alatt, a helyettes főkapitány — miután igazi bűnösöket nem foghatott, vagy azokat talán nem is kereste őszintén — az emberek rossz szenvedélyeinek felköltésére építette sikereit. Tudunk eseteket, hogy aljas névtelen följelentésekre oly egynek (intelligens urakat, akadémiai hallgatókat, tisztos polgárokat) zaklatott idézései-vel, akik a jan. 2-iki tumultus idejében nem voltak a városban, szobájukat, vagy szokott társaságukat nem hagyták el, vagy csak véletlenül és távolról látták a tüntetés lefolyását. Rossz fizetők adósaikat, gyatra lelkek ellenségeiket, pörvesztések ügyvédeiket, szédelgők hivatalból eljáró egyéneket jelentettek fel bosszúból, mindennek bebizonyult esetei nem sokára a büntető bíróságok előtt fognak szerepelni. Budapesti fogdmegek — oly ügyetlen és rosszhiszemű fráterek, hogy minden tekintetben alatta állanak a legutolsó falusi Cserebogár Józskáknak — beugrató munkával hurcoltak meg jámbor embereket, szereztek fölébvalóiknak felső

léseket. Mindez Kovács Gusztávért és a rend helyreállítása érdekében történt. Hát az igazság akkor lesz teljes, ha ezek az egyének — a törvénytelen kirendeltség, a fogdmegek és a névtelen följelentők — elveszik méltó büntetésüket. Nem történt itt semmi egyéb, mint szokásos polgári tüntetés. Miután Kovács Gusztáv ur nem kért sem csendőrt, sem katonát, a tüntetés rendezőinek kellett volna külön gárdát szervezni abból a célból, hogy a tüntetés ne lépjen túl a megengedett s kivánatos kereteken, hogy a Kristóffy banda, a budapesti csőcselék ne vetemedjék erőszakosságra és ha csakugyan történt, rablásra sem. Ez mulasztás volt: *elmulasztották a hatóság mulasztásának pótlását.* De nem volt elég ok arra, hogy a kormány a vellesei dőzse-korszak följelentésének bűnös korszakát idézze fel e falak közt, hogy a történeteket meg nem történtek erőszakos kutatásával tetézzék. A letartóztatottak szabadon vannak, hagyják börtöneikben névjegyeiket azok üdvözlésére, a kiknek megbüntetésé teljessé teendi elégtételüket!

(Jelentés Bécsben.) „Nos, kedves Lukács, hogy játszottá ön a róka szerepét?...“

— „Hát bizony én tölem telhetőleg hizelegtem a hollónak, dicsértém a szép hangját, hanem biz nem ejtette ki esőréből a nemzeti sajtót...“

— „Hm. Baj, nagy baj. Tizennégy nap alatt újabb rókák induljanak köruttra, mert a sajtra szükség van, még pedig csakis ingyen, hízlegések árán! Ellenértéket nem kap érte soha, soha!“

(Az „elegáns“ henteslegény.) A budapesti sajtó ugynevezett *apró hirdetései* kezdik azt a fokot elérni, a mikor már a sajtószabadság köpönye sem takarja el a lólabát. Egyik legelterjedtebb napilap hirdetési

rovatában találjuk például az ilyen csemány kipellengérezés ordító példáját:

„Végtelentül

szenvedélyes, egészséges, tetőtől-talpig elegáns henteslegény, ki nem szobaciacáknak, sem pedig ténsasszonyoknak, de egy idősebb, kedves urinőnek élni, szigorúan diszkrét mindene lenni, nem léha pillanatig s nem csupán érdekből vágyik. — Azok a hölgyek, kik a férjben nem a rangot és a szellemet óhajtják megtalálni, komoly és őszinte leveleket „Finomak az urnók“ címen a kiadóhivatalba továbbítás végett küldjenek. Levél menetét lehetőleg e lapban jelezni kérem.“

A „szenvedélyes, egészséges, tetőtől-talpig elegáns henteslegény“ hirdetése különben érdekes vonása szeretetreméltó korunk erkölcsi ábrázatának. Meghisszük azonban, hogy a nagyon is átlátszó hirdetés szerzője henteslegénynek sokkal elegánsabb, mint hirdapnak az olyan vállalat, mely egy-két korona haszonért odaadja hasábjait ilyen erkölcstelenségek előmozdítására.

Kétheti fegyverszünet.

— jan. 15.

(gr.) A kormány békét hirdet és ugyanakkor folytatja a békétlenséget keltő erőszakot. Vörös László kereskedelemügyi miniszter kijelentette, hogy e napokban okvetlen történik valami, a minek a béke helyreállítása lesz a biztos eredménye. Békés hírekkel, közvetítő hajlamu politikusok királyi kihallgatási hírével kecsegtettek a kormányhoz közel álló lapok is. Megható

Sirolin

• Emeli az étvágyt és a testhelyet, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc).

„Roche“

Kapható orvosi rendelre a gyógyszerárban. — Ára üvegenként 4.— korona.

szavakban és irásokban tehát hiányt nem szenvedünk, csak az a baj, hogy a békeheroldók cselekedetei mindenképpen a visszaját jelentik. Züllött egzisztenciák kinevezése, itt különösen Kovács Gusztáv urnak a visszahelyezése, az erőszakos megyefőnöki beiktatások, a közigazgatási tisztviselők háborgatása, a nemzet vezéreinek megválogalmazása, a köztudatban részesülő Rudnay Béla kitüntetése, törvénytelen rendeletek egész özönével párosulva, mind nem vallanak arra, hogy azt a békét valami nagyon őszintén akarnák Bécsben és a budapesti minisztériumokban.

Igy fest az egyik harcoló fél békeakciója. Nem különben a „si vis pocem, para bellum“ álláspontján áll a másik fél, a nemzet meggyilatkozott akaratát képviselő szövetkezett ellenzék és ennek élén a vezérő-bizottság. Békére hajlik ez is, olyan békére azonban, amely tisztességes béke, amelyben ne legyen se győző, se legyőzött. Hová lenne Magyarországnak alkotmányába vetett bizalma, ha ismét csak az derülne ki, hogy hatalomra ebben az országban csakis elvtagadás, a nemzet jogainak feladása, érdekeinek gyáva elárulása árán lehet jutni, a nemzetnek a király által provokált döntése pedig csak akkor vehető számba, ha az nem egyéb, mint az önkény előtt való teljes meghunyászkodás! Az ellenzék tehát készen áll a békére, de nem akarván a jó szándék magvából csalódást és kudarcot aratni, szervezi az ellenállást, sőt a csatasorba küldött seregek (tisztviselők, póttartalékosok) kártalanításáról is gondoskodni igyekezik.

A békés ellenfelek tehát javába harcolnak, amidőn egy többnyire jól értesült, nagy, bécsi lap meg hozza a kormány köréből szárnyra eresztett kecsegtető hírek rejtélyének megfejtését. E lap szerint *tizennégy napi fegyverszünetre van kilátás*. A király békülni akar. Ez idő alatt állapítsa meg a koalíció a maga feltételeit, vagy inkább — mondjuk — vegye fontolóra

az eléje terjesztendő békefeltételeket. Ezek alapján oldható meg a válság és kerülhet ismét szerencsétlen nemzetünkre a béke hajnala. Ha pedig a nemzeti ellenállás akár a parlamentben, akár a vármegyékben tovább tart, akkor még több mérget — nyomort és szenvedést — töltenek a nemzet tányérába és jön a nyíltan kimondott önkényuralom.

Ilyeténképpen nincs sok reményünk a békében, nem helyezünk sok bizalmat a tizennégy napi fegyverszünet eredményébe. A mint látszik, a szeretetre méltó Bécs az 1848-iki recipe szerint kezelné a nemzetet. „*Lázadókkal nem tárgyalunk*“, mondták akkor a nemzet küldötteinek. „*Föltétlen megadás!*“ hangzott akkor is a büszke jelszó. Hetykék voltak, holott akkor még nem jött a muszka, hogy leigázzon és azután — míg csak a külföldi segítség be nem vonult — még sok utleget kaptak a „*lázadók*“-tól és maguk állottak ahoz közel, hogy föltétlenül headják a derekukat. Ugyan honnan várják manapság azt a külföldi segítséget, ha elvégre sem bírnak velünk? Mert most sem győztek, most is vereségeket szenvednek és mégis hetykék, mégis leigázott hadként bánnak a nemzettel. Nem is igen törődünk fenyegetéseikkel, hanem megyünk tovább a törvények által kijelölt uton. Jöjjön az a tizennégy napi fegyverszünet. Ha ez alatt becsületes béke köthető, szívesen állunk kötelnek, ha az egész csak hitetetés és az abszolutizmus behozatalára előrerántott ürügy, attól sem félünk. Két heti fegyverszünettel, vagy a nélkül is megbirunk két esztendei ellenállást. Tartsunk ki, előbb-utóbb a nemzet vezetni győzelemre megtámadott alkotmányát!

A politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, jan. 15.

A politikai világban mára mintha kihaltak volna a hírek. Semmit sem lehetett

hallani újabb fejleményekről. Nyilvánvaló azonban, hogy a nagy esemény történi valami a kulcszák mögött. Némely politikusok véleménye szerint a béke ügye nagyon jól áll s két hét alatt meg lesz a kibontakozás. Minden attól függ, hogy az e héten tartandó pártértekezleten a pártvezérek minő hangulatot tapasztalnak a pártokban.

(Bánffy elutazása.)

A béketárgyalásoknak egyik legsokmondóbb bizonyítéka az is, hogy Bánffy Dezső báró ma 8 napra elutazott a fővárosból. Ezt mindenfelé úgy magyarázzák, hogy az ujpárt vezére nem akar részt venni egyelőre semmiféle kompromisszumban s azért fordít hátat néhány napig a politikának.

(Pongrácz intézkedik.)

Pongrácz Ferenc gróf törvénytelen főispán aki ma reggel Budapestről visszaérkezett Kassára, a mai napon elmozdította állásából Eckerd János vármegyei tiszti főügyészt és megbízta Juhász Béla alügyészt a helyettesítéssel. A főispán kinevezte főjegyzővé Szentandrás Páris Gábort. Schmidt eddigi főjegyzőt, ezen állásától való egyidejű fölmentése mellett a füzéri járás főszolgabírójává és Szabó Elemért IV-ik aljegyzővé kinevezte.

(Kossuth és Lukács.)

Kossuth Ferencet ma délelőtt is számosan keresték fel s a délután folyamán Lukács László te t nála látogatást.

(A hazafias tisztviselők védelmére.)

Vasárnap Selmechányán jóléti bizottság alakult azon tisztviselők kártalanítása céljából, a kiket Szabó Mihály kinevezett főispán a tervbe vett beiktatásról való elmaradásuk miatt fel fog függeszteni. Az alakuló ülést Baán Elemér kir. körjegyző, dr. Ungár Kálmán, dr. Wagner László, dr. Marton Sándor s dr. Balázs Hugó ügyvédek hívták egybe. A belügyminiszter kiküldöttje, Hartl Sándor osztálytanácsos nagyban hozzájárul az izgatott kedélyek lecsen-

Tavasza a télben.

IV.

Boticelli, — régi mester —
„Tavasza“ -ának egy leánya
Kiszököt a képkerekből . . .
— Mit jelent e szörnyű lárma?

Tudom már! A kis szökevény
Titkon a szivemre szálla:
Itt dörömböl, itt zakatol . . .
— Ionon van a szörnyű lárma!

V.

„Szép az élet, szép a világ!“
Ezt kiálltom hangosan;
Azt kérditek: vajjon miért?
Ennek bizony oka van!

Ez a nagy „ok“ — ócska, régi,
Nem chajtom a halált,
Mert a pajkos kis nyilazó
Ámor-isten eitalált!

VI.

Tavasza, fényes napsugárban
Sok illatot, színes virág van;
Az égből szüzi, szent mosolygás,
Szellő nevet suhanva folyvást;

Kopott földünk egy ifju éden,
Csók-csattanás hallik az éjben;
A pillangék is csókolódnak,
És bűvös dal zeng altatónak . . .
A szín, varázs, a csók, a dalnak
Borzos poéták hangot adnak:
Égig röpül a vágy, az ének . . .

Ilyen időben vallom én meg:
Egész valómmal érted égek!

Szunyogh Barna.

Rónay Gyula.

(A debreceni színház tagja)

Irta: Ujházy Ede.

Debrecen a magyar színészet Mekkája!
A legműértőbb a szó legteljesebb értelmében,
a legjobb közönség széles Magyarországon.

1866 ban, a szerencsétlen kőniggrézi titkózet után, hol annyi magyar fiu lelte halálát, elsomorodott az ország. Hozzájárult még, hogy május 24-én az egész ország termése elfagyott, bizony senkinek sem volt kedve színházba járni; az igazgatók mind megbuktak, az egész magyar színészet éhezett.

Azon az őszön nyílt meg az új debreceni magyar színház; az ország minden valamirevaló színésze özönlött a város által biztosított színházhoz. Ez volt Magyarországon az első színház, melyet a város saját házi kezelésével állandó színházzá tett és Debrecenben volt az első intendáns is mert azelőtt a Nemzeti Színháznak is csak direktora volt. De milyen intendáns volt Kiss Sándor! Magas műveltség, finom modor, igari grand seigneur, talpig becsületességgel párosulva, afféle európai ember, valódi schöngeist. Ilyen körülmények közt könnyű is volt jó társulatot toborzani, az igaz, hogy akkor is volt tőmerdek jó színész. Az igazgató, Szabó József, széles látókörű, tapasztalt, ragyogó műértő, a mellett kitűnő színész, olyan társulatot hozott össze, a milyen nem volt sem azelőtt, sem azután. Ott volt: Vizvári, Magyarország első kómikusa, Blaháné (az ugynevezelt Cip Cip), Szabó Róza, Foltényiné, Száki Amália, Krecsányi Sarolta, Zöldi Miklós, Foltényi, Együd István, Mandokiné, Gerecs, Fektér, Tanner és Rónay. Micsoda színész volt ez a Rónay! Igazi római arcú, olyan hangja volt, mint a „Flügelhorn“ nak; úgy tudott zugni, mint az orkán és harsogni, mint az ítélet. Oroszlán tudott lenni, hős volt a szó szoros értelmében, igazi művész temperamentum. A debreceniek büszkesége volt és méltán, mert korának ő volt a legelső hősszínésze.

desítéséhez, a kinek nyilatkozatai arról győzték meg a közönséget, hogy a főispáni beiktatás kérdése békés megoldásának módját keresi a nélkül azonban, hogy az elvek feladását követelné a törvényhatóságtól és tisztviselőitől.

(Pestvármegye.)

Pestvármegye székházán ma nem történt semmi. Beniczky Lajos alispán déli egy órákor érkezett meg Kalocsáról. A tisztviselők egy része szintén a kalocsai érsek beiktatásán volt.

(Tanácskozások.)

A politikai vezérek között figyelmet érdemlő tanácskozások folynak. Ma d. e. Wekerle Sándor látogatta meg Kossuth Ferencet, délből megjelentek ott gróf Apponyi Albert, Rakovszky István és gróf Zichy Nándor. A tanácskozás késő délutánig tartott. A megbeszélésekről semmi hír sem szivárgott ki, azonban azoknak politikai körökben nagy jelentőséget tulajdonítanak.

(Béke-határidők.)

A „Magyar Esti Lap” írja: A béke nek különböző határnapot tűznek ki. A magát beavatottnak mondó teljesen beavatatlan bécsi forrás azt mondja, hogy a király a választások évfordulójára, január 26-ára tűzte ki a határnapot. Addig a koscliciónak be kell adni a derekát, vagy . . . jön a fokozott erőszak, a kormány nyelvén a törvények legszigorubb alkalmazása.

A haladópartból kiszivárgó hírek szerint a miniszterek azt beszéltek, hogy február közepéig rendnek kell lennie, különben jön a házfelozslatás.

Végül pedig a kosclició vezetői azt mondják, ha március 1-ig nem adjuk meg magunkat kegyelemre, jön az abszolutizmus.

Ime, három határnap és semmi eredmény; mert mind a háromnak előfeltétele, hogy az ország mondjon le mindenről és akkor visszakapja az alkotmányosságot.

Nagy dolog volt, a ki debreceni színész tudott lenni, tudniillik, ha meggonosulhatott. Nehezen szerették meg a színészt, de ha egyszer megszerették, az aztán meg volt szeretve. Mert az idegent nem igen fogadták be, külföldinek mondták, ha nem a Basa halmán innen fűrészölték teknőben. De ha egyszer befogadták színésznek, az aztán élte fogytáig ott ragadt, nem eresztették el soha. Ha színész nem akart lenni, vagy már nem tudott, adtak neki hivatalt; még most is él egy pár volt színész, ott vannak mind hivatalban, ha a hivatal nem zsiros is, de a jó civispórárok meg megszeresszák egy egy dísznótór alkalmával. Sohasem feledkeznek meg a kómikusokról — mert nekik a színész mind kómikus.

A színház, melyet Skálniczki építész tervezett, még ma is egyike a legmodernebb és a tűzrendészet kívánalmainak megfelelő színházaknak. Önálló épület, pompás homlokzattal, melyet Petőfi és Csokonai szobrai ékesítenek.

A színpadi díszletei pedig abban az időben a legszebbek voltak a kontinensen. A gothai színház festőjével csináltatták, valódi remeke volt a színpadi díszítésnek, néhány függöny még most is megvan belőle.

A civisek úgy jártak a színházba, mint vasárnap a templomba. Ha Rónay a „Fekete orvos”-t adta, ott volt még a Csicsogó is (a legtávolabb eső külváros). Az előadás

egy akár minden órára lehetne zárhatárt ki üzni, mert abban a pillanatban, melyben a koalíció azt mondja, hogy száaja, bünje bünjeit, nem akar semmit és rendithetetlenül fogja vallani ezután, hogy Allah Allah és Fejérváry az ő próféta: megbocsátják neki az eddigi rakoncátlanságát és megengedik neki, hogy a hivatalokba és méltóságokba beleüljön és tegye magát érdemessé titkos tanácsosságokra és a Szt. István-rend kiseresztjeire.

(A szegedi installáció.)

Mialatt jóhiszemű politikusok őszintén fáradoznak a béke érdekében, a kormány a felháborító mozzanatok felhalmozásában tesz ki magáért. Ilyen furcsa béke jelenség a szegedi főispánnak szegedi installációja. Nagy Mihály (Gross Miksa) megyefőnök nagy csendőrkisérlettel érkezett Szegedre a d. u. két órai vonattal s egész délután négy óráig maradt a csendőrök által őrizett pályaudvaron. Ezalatt — valószínűleg — a Kovács Gusztáv véres alakja lebegett a szemei előtt. A vasutól a városházáig terjedő utvonalat katonaság és csendőrség tartotta megszállva. A fegyveres erő mögött szorongó néptömeg izgatottsága megdöbbentő volt. A nép minduntalan megtámadta a csendőröket, elannyira, hogy azok kétszer is kénytelenek voltak a levegőbe lőni. Az apácza-utcában kövekkel dobálták meg a csendőröket. Ezek már löni akartak a tömegre, mire a nagyszámmal jelenlevő csendőrtisztek a csapatot visszavezényelték, a miáltal óriási vérengzést akadályoztak meg. Az egész városban leirhatlan az ingerültség. Az egész helyőrséget a pályaudvarhoz vezényelték. — Negyed ötkor végre utrakelt Nagy Mihály megyefőnök. Zárt kocsiban tartotta bevonulását, körülötte lovas csendőrökkel. A házakon gyászlobogók lengtek. A megyefőnök megrohanására minduntalan kész tömeget alig tartóztathatták vissza az igen végzetessé fajulható tettlegességektől. A záptojáso-

kat (melyeket hírlapi hirdetés útján szerzett be egy üzlet ember) özönével dobálták a szemelláthatólag félholltá rémült Nagy Mihályra. Falrengető „abug”-kiáltások és szitkok hangzottak folytonosan. A kocsi ablakait mind bezuzták. A megyefőnök helyzete különösen veszedelmessé vált a városház előtt. Itt a tömeg már-már áttörte a kordonokat. A városház kapuit azonban hirtelen megnyitották, mire a főispán kíséretével együtt besurrant. Az installáció legujabban szokásossá vált mintaszerűen történt. A felfüggesztett, Kristóffy által azonban ma állásába visszahelyezett Tóth Pál főjegyző felolvasta az esküt, Nagy Mihály pedig azt elmondta. Erre a jegyzőkönyvet hitelesítették. Nagy Mihály főispán még ma elutazott Kecskemétre.

Mikor Nagy Mihály főispán installálása után a városházát elhagyta több függetlenségi polgár feléje rohant és válogatott szidalmakkal illette, legazemberezte. A csendőrség erre visszaszorította a tömeget, miközben egy Riaszi nevű munkás kövel megdobott és megrugdosott egy csendőrt, aki a bántalmazásra használta fegyverét és hátbaszurta a munkást, akit életveszélyesen megsebesített. A vasúthoz menet utközben a tömeg meg akarta támadni a főispán kocsiját, melyet kövel és záptojással megdobált. A csendőrök azonban a támadást megakadályozták és újból visszaszorították a tüntetőket, de amikor azok őket is megdobálták sortűzet adtak, aminek következtében négy ember megsebesült, köztük egy halálosan. Számos zavargót letartóztattak.

(Erőszak Zemplénben.)

Sátoraljaújhegyről is gyönyörű illusztrációjáról értesítenek a kormány békitő munkájának. A közigazgatási bizottság ugyanis ülést tartott gróf Pallaviczini megyefőnök elnökelete alatt. Miután a bizottsági tagok semmiképpen sem hajtottak előtte tétet fejet, kellemetlen jelenetekben nem volt hiány.

Mikor az egész világ a chicagói színház katasztrófájával foglalkozott és mindenféle ötlettel akarták a színházi közönséget megnyugtítani, felmerült többek közt, hogy tűzveszély esetén valakinek megnyugtatólag kellene a közönséget figyelmeztetni a nyugodt távozásra. Ezenbe jut erről, hogy egyszer egy előadás alatt a színház utcáján, az akkori Cegléd utcán — ma Kossuth Lajos-utcán — egy ház kigyuladt. A színészek tanakodtak, hogy talán mégis jó volna a közönséggel tudatni, mert hátha valaki közülük ott lakik, vagy éppen a háziúr is itt van. Rónay vállalkozott, hogy majd ő megnyugtítja a publikumot és kijelenti az esetet. A függőnyt felhúzták, Rónay előlépett és a következő beszéddel nyugtatta meg a közönséget:

— Nagyérdemű közönség! Ne tessék megijedni, de borzasztó nagy tűz van a szomszédban!

A közönség rohant kifelé, Isten őrizte, hogy emberhalál nem történt.

Kevés színész van a kit annyiszor emlegetsenek meg ma is, mint Rónayt, de publikum is kevés van, a mely annyira szívébe tudná zárni a művészt, mint a debreceniek.

hét órákor kezdődött. de már hatkor ott ültek a gazdagabb polgárok a páholyban, nyolc órákor aztán hozta a cseléd nekik a vacsorát és a páholyokban ettek, ittak.

Történt egyszer, hogy éppen Rónay a „Hazatértek” című drámában Rovatos Lázárt játszotta. Egy nagy néma jelenet alatt, mikor a temetőben, ugynevezett tolvajámpással (az akkori időben az intrikus elmaradhatatlan kellékével) titkosan besurrantva szerencsés jóestvé: kivánt és mondta hogy itt hozza a vacsorát, de a szakácsné azt üzeni, hogy a káposztát nem küldhette el, mert megkocsmásodott. Általános derűtlenség. Rónayt a hangos beszéd egy percre megzavarta, de aztán le akarván csillapítani a nevetőket, extemporizálva megszólalt:

— Mintha beszédet hallottam volna, talán a halottak beszélnek?

Mire leszólt a civis:

— Nem a, Rónay uram, ne tessék félni, a Janosi béres szólt!

Néha nagy volt a színházban a káposztaszag, mert vasárnap az egész városban azt főztek, de azért mégis egyszerű volt. A színpadon igazi művészet honolt. Ma már nincs káposzta szag, mert civilizálódunk, de nincs is olyan művészet sem.

Ülés után Pallavicini **csendőri karhatalommal távolította el hivatalából Dókus Gyula felfüggesztett alispánt.** A felháborodás Zemplében is tetőpontjára hágott.

(Közös miniszteri tanács.)

Holnap a kereskedelmi szerződések tárgyában közös miniszteri tanácskozás lesz, amelyre Fejérváry miniszterelnök és Feilitich Arthur báró földmívelésügyi miniszter Bécsbe érkeznek.

A királyi tábla döntése.

Bodáék kudarca.

Európa kacag.

(Saját tudósítónktól.)

— jan. 15.

Ha nem volna igazság a világon, s ha nem volna, aki testet adna ennek az igazságnak, — Magyarország már régen nem volna a halandó országok sorában.

Évszázados alkotmánytiprás akarata jegecsadik ki a Habsburg ház uralkodásából. Sokszor szinte ellensúlyozhatlan támadással rontották Bécsből ennek a szegény országnak és hogy nem pusztult el, kizárólag az igazságnak köszönhető, amelyet érvényesíteni kényszerített a Magyarok Istene . . .

Ez a támadás, amelyet a Kovács Gusztáv féle esetből kifolyólag Kristóffyék intéztek Debrecen hazafias polgársága ellen egy cseppje csak a tengernek, de a parázs elmélet szerint — ugyanazon jelenségekkel, mint az alkotmány ellen intézett, legvehemensebb támadás

Felcsendes volt, hogy újból rátérjünk érdemileg a debreceni esetre. Megállapítottuk mi is, a józan magyar közvélemény is, hogy az a büntethetetlen cselekedetek közé tartozik, mert a nép felháborodása igazságos **népitélet.**

Erre a meghatározásra támaszkodva jóleső igazságérzettel ismételtük megunkban is többször a debreceni királyi ítélőtábla döntését, amely a **letartóztatottak közül ötöt ma délben szabadlábra — helyezett.**

Ismételtük azért, hogy erőt merítsünk a további, igazságos küzdelemhez, abban a nagy harcban, amelyet jogaiért és alkotmányáért folytat királyával a nemzet.

Nem szeretjük az optimizmus csalóka szemüvegén keresztül bírálni az eseményeket. Mindamelllett erős a hitünk, hogy az a kudarc, amely Kristóffyékát Debrecenben érte, talán csak — végre valahára — felvilágosítja a bécsi köröket arról, hogy az igazság ellen ideig-óráig lehet csak erőszakossággal valami eredményt elérni. Világos példa rá Debrecen utolsó két hetének története.

. . . Bizonyos diadalérzettel kell megállapítanunk azt is, hogy a kir. tábla döntésének mikéntjében, egy pillanatig sem kételkedtünk.

A fiatal bírói agy még tág teret enged a szenvedélyek irányításának. De a leszűrt életigazság, amely a kir. tábla bírának ítélkezésében megnyilvánulni szokott, — a legborzasztóbb tragédiák közepette is higgadt, tárgyilagos ítéletet sugall.

Aminthogy végzetes baj lenne, ha nem így volna . . .

A mai nap szenzációs eseményeiről a következő tudósítás számol be:

A táblai vádtanács ülése.

Mai számunkban már megírtuk, hogy a kir. táblán Ujhelyi András táblabírónak osztották ki az ügyet.

Ujhelyi András táblabíró érezhette, hogy az elreferálás ezuttal sokkal sürgetőbb természetű, mint más ügyeknél. A vasárnapot tehát arra használta fel, hogy alaposan áttanulmányozta az egész aktacsomót, s a mai vádtanácsi ülésre bejelentette az ügyet.

Dél előtt tizenegy órakor ült össze tanácskozássra a táblai vádtanács.

Ekkor még senki sem tudta, hogy a letartóztatottak ügyében még a mai nap folyamán döntés lesz.

Mi is úgy értesültünk a kir. táblán, hogy a legjobb esetben csak kedden kerülhet eldöntésre a dolog.

Délben aztán villámgyorsan elterjedt a városban a hír, hogy a **kir. tábla vádtanácsa dr. Révi Nándort, Bekásy Jenőt, Kerekes Andrást, Herczeg Jánost és Svarcz Jenőt szabadlábra helyezte**

Az első pillanatban senki sem akarta elhinni az örömhírt. Becsapásra gondolt mindenki. Hisz azok után, amiket a kormánybiztos és közegei két hét alatt végeztek Debrecenben szinte hihetetlen volt olyan változás, hogy a letartóztatottak szabadlábon legyenek.

De aztán minden kétkedőnek eszébe jutott, hogy a **független magyar bíróság ténykedésével, ítélkezésével áll szemben, amely nem lehet más, mint a letartóztatottak szabadlábra helyezése.**

Igy is történt. A letartóztatottak védői előtt déli 12 órakor hirdette ki Porubszky Jenő elnök a vádtanács határozatát, amely a felfolyamodó letartóztatottakra kedvezőleg szólott.

Ekszpresz levélben azonnal értesítették a vádtanács döntéséről a vizsgálóbíróval azzal, hogy a **letartóztatottakat azonnal bocsássa szabadon.**

Megható jelenet volt, amikor dr. Révi és társai fogházörök kíséretében délután két órakor a vizsgálóbíró szobájába mentek, hogy meghallgassák a másodfoku bíróság döntését.

Ragyogó mosolylyal és azzal a szent hevülettel, amelyet a szabadság tudata önt a sápadt, halovány arcokra, rohantak ki mindannyian a vizsgálóbíró szobájából.

A künn várakozó jó barátok, ismerősök szempilláiról könny pergett le, látván, hogy a 10—14 napi fogság mennyire megváltoztatta az ártatlanul szenvedők arcát.

Fél háromkor már üres, néptelen volt a vizsgálóbíróság folyosója. Révi és fegyvertársai ekkorra már szeretteik és jóbarátaik társaságában vidám kedvvel beszélgették az „élmény“-eket.

A határozat indokolása.

Ujhelyi András táblabíró a délután folyamán még nem szövegezte meg a vádtanácsi határozat indokolását és így egyelőre nincs módunkban azt egész terjedelmében közölni.

Mindamelllett annyi kétségtelen már, hogy a kir. tábla vádtanácsa a rideg bün-

tetőparagrafusok alapján találta igazságosnak, hogy Réviék szabadlábra helyeztesenek.

Miután mindegyiknek *rendes lakhelye, állandó foglalkozása van*, — a kir. tábla úgy mondta ki, hogy *szökéstől egyáltalán nem lehet tartani. Egyébként is — a politikai háttértől eltekintve, a mi az ügy érdeméhez büntetőjogi szempontból nem tartozik, — maga az eset, amelyben való részességgel vádoltatnak a letartóztatottak, — oly jelentéktelen természetű, hogy a terheltek szabadlábra helyezése semmiesetre sem hiusíthatja meg a további vizsgálatot.*

Tehát éppen ellenkezője annak, amit a kir. ügyész hirdetett és hirdet!

Ugy áll, hogy a törvényt magyarázhatja mindenki azonképen, ahogyan neki jól esik. De a magyarázatnak *hitele* csak akkor van, ha az az igazság bélyegét hordja magán.

A kir. ügyész urnak pedig — ez letagadhatatlan tény, — az egész nyomozás folyamán nem volt igazsága.

További szabadlábra helyezések.

Ismeretes, hogy a kir. ügyész Dr. Varga Lajos, Thiessen Arthur és Karpós László szabadon-bocsátása ellen felfolyamodással élt a törvényszék vádtanácsához.

Továbbá előterjesztéssel éltek letartóztatásuk ellen Spira Géza, Szabó András, Péntek Sándor és Földesi Lajos.

A törvényszék vádtanácsa mn dél előtt döntött a felfolyamodások és előterjesztések felett.

Az eredmény az, hogy a vádtanács az ügyész **felfolyamodásait elutasította — viszont a fent nevezettek előterjesztéseinek helyt adott és azonnal való szabadlábra helyezésüket elrendelte.**

Ilyenmódon most már csak szőlősi Mihály és Sáfrány Károly szenvedik még a vizsgálati fogságot.

A debreceni eset büntetőjogi szempontjából.

Rendkívül érdekes reflexziókat fűz a debreceni esethez büntetőjogi szempontból dr. Báttaszéki Lajos a „Polgár“ hasábjain. Megállapítja elsősorban, az eset a büntető-kodex melyik paragrafusa alá tartozik. Kétségtelen szerinte, hogy a debreceni esetről *legfeljebb magánosok elleni erőszak büntetéséről* lehet szó, amelynél a büntetés maximuma három esztendei börtön. Ezt a maximumot azonban csak rovvott életű vádlottakra szabja meg a bíróság, minthogy pedig büntetlen előéletű egyének azok, akiket eddig vádolnak, a legnagyobb büntetés a maximum egyharmada lehet, — tehát egy évi börtön, de csakis abban az esetben, ha a magánosok elleni erőszak büntetése megállapítható és ha a megtámadott egyén sérülése 20 napon felüli gyógyítást igényel.

Dr. Báttaszéki további fejtegetései során megállapítja, hogy a *bünvádi perrendtartásnak* *mig olyan szakasza, amelynek alapján a terhelteket mint olyan szakasza, amelynek alapján a terhelteket előzetes letartóztatásba lehetett volna helyezni.*

A konklúzió itt az, hogy az előzetes letartóztatások törvényellenesek.

Legérdekesebb azonban a fejtegetés vége, ahol a kiváló jogász minden kétséget

kizárólag levonja a következtetés, hogy a kormányak ezen igazságszolgáltatási ügyben nem volt joga kormánybiztost küldeni.

Óvadék nélkül.

Tudvalevőleg Dr. Révi szabadon bocsátásáért 10,000 korona óvadékot tett le Suhajda József.

A kir. tábla ebben a kérdésben egyáltalán nem döntött, miután a terhelteket az esetleges óvadékra való tekintet nélkül helyezte szabadlábra.

Aut Caesar, aut nihil... Vagy egészen igazságosan, vagy sehogyan. Ezt az akxiómát tartotta szem előtt a kir. tábla, amikor az óvadékra való tekintet nélkül döntött a szabadlábra helyezések tekintetében.

NAPI HIREK.

Napról-napra.

— január 15.

Azt üzenik Bécsből:

„Tessék kibékülni!

Ebből a sok zürzavarból

Jó lesz menekülni!

Fejérváry pálcát

Vegyen a kezébe,

Magyar kérjen térden állva...“

Igy készül a — békel

— **A debreceni ev. ref. egyház gazdasági bizottsága** e hó 17-én d. u. 3 órákor az egyház tanácstermében ülést tart. Tárgyak: Folyó ügyek.

— **Kereskedő ifjak táncostélya.** Lázás buzgalommal dolgoznak a kereskedő ifjak február 10-én tartandó táncostélyük sikerén. A rendezőség Kontsek Géza elnöke alatt ugyancsak működik, hogy az estélyen a közönség minden tekintetben jól, fesztelenül találja magát. A meghívókat már a napokban szétküldik; ha valaki azonban tévedésből nem kapná meg, sziveskedjék a címét Prohánka Lajos jegyzőnél (Csadó u. 4.) bejelenteni. A hölgyközönséget felkéri a rendezőség, hogy csak egyszerű toalettben sziveskedjenek megjelenni a mulatságon, mely teljesen fesztelen, házias jellegű.

— **Számok.** A statisztikai hivatal legutóbbi jelentése összehasonlítja az 1905. évet az 1904. évvel és ugyancsak elszomorító eredményre jut. — 1905-ben a születések száma kilencvenöt ezerrel csökkent az előbbi esztendőhöz viszonyítva, a halálozások száma ellenben megszorodott hatvannégyezerrel. Házasságot tizennégyezer kétszázal kóttettek kevesebbet, mint tavaly, a kivándorlás azonban emelkedett. Ez a gyászos esztendő volt az, a melyekben a legkevesebb magyar született, a legtöbb magyar halt meg, a melyekben a legkisebb volt a szaporodás és a legnagyobb a kivándorlás.

— **A debreceni eset a külföld előtt.** Előrelátható volt, hogy a debreceni főispán-megosufolás esete felszítja a külföldi képes lapok rajzolóinak képzeletét. Az első képes ábrázolat, a mely külföldi folyóiratban Kovács főispán gyászkoesiszását mutatja be, ma került kezünkbe. A „La Domenica del Corriere“ című olasz hetilap, a melyet nemcsak Olaszországban olvasnak százezrek, hanem a külföldön is sokan, színes ábrázolatban egész oldalnyi terjedelemben jeleníti meg a debreceni esetet. Beltrame ur, a rajzoló, igen mozgalmasnak és drámainak rajzolta meg a jelenetet. A nagy fekete keresztrel diszitett nyitott gyászszekéren áll a leberetvált bajsuzu főispán, fekete kabátja csupa rongy,

megszagatóit inge véres — és kidüllett szemmel, Dantonra emlékeztető mozdulattal szónokol a tömegnek. A kocsai mögött havas, oroszországi táj, kivilágított ablaku épületek, sárgás fényvel égő gázlámpások, körös-körül pedig vadul hadonászó, botot forgató, esernyővel csapkodó, kövel hajigálódzó — oroszok. A gyászszekér nélkül, a mely magyar mo'ivum, kitünően beválnék az ábrázolat orosz forradalmi jelenet képének.

— **A deb. kerületi tanári kör** e hó 13-án szombaton d. u. 4 órákor a kollegium kis tanács termében Sinka S. elnöke alatt gyűlést tartott, melynek főtárgyavolt dr. Besenyei Lajos hajdubószörményi ref. gimnáziumi tanár felolvasása az új középiskolai érettségi vizsgálati utasításokról. Felolvasó az új utasítást, melyet néhány héttel ezelőtt a tanárság véleményének mellőzésével egészen meglepőttésszerűen adott be a közoktatásügyi miniszter, különösen abból a szempontból tette alapos kritika tárgyává, hogy az új érettségi vizsgálati utasítás az érettségi vizsgálat színvonalát leszállítja. Lefler S. dr. Kardos Albert, dr. Jászai Rezső, dr. Horvay Róbert és dr. Baresa János hozzá szólása után elnök összegyűjtve az elmondottakat, kimondta közhatalozatképpen hogy a tanári kör az új érettségi vizsgálati utasítást nagy aggodalommal fogadja, mert attól tart, hogy a könnyítés az érettségi vizsgálat és az egész középiskolai tanítás színvonalának súlyos csökkenését vonja maga után s kivánatosnak tartja a középiskolai reformnak minél előbb való megkezdését, mely alkalommal a szakkörök véleményének meghallgatását kívánja. Végül a kör elismerését fejezte ki dr. Besenyei Lajos tanárnak gondos munkájáért.

— **Csokonai-kör ülése.** A Csokonai-kör választmánya e hó 17. napján szerdán d. u. 4 órákor saját helyiségében ülést tart. Tárgyak: 1. Jelentések. 2. A Kazinczy pályázat bírálata. 3. A házalap kérdése.

— **Kiss Ernő szobra Nagybecskereken.** A nagybecskereki Kiss Ernő szoborbizottság az aradi vértanú tiszteletére emelendő szobor leleplezését már tizenötödikére tűzte ki. — Az ünnepet előző nap este toronyzene, ismerkedési estély és díszelőadás lesz, majd a következő nap reggelén riadó és toronyzene után a Korona szálló nagytermében gyülekeznek össze a vendégek, ahol Jankó Ágoston alispán megajóító beszéde után dr. Várady Imre országgyűlési képviselő mond ünnepi beszédet. A szoborbizottság nevében Dellimani Lajos főispán adja át a szobrot a városnak. Déli 1 órákor ünnepi ebéd lesz a kaszinó termében.

— **Bor után vér.** Ez már természetes sorrendje a dolognak. Boroznak, vigadnak, összetűznek és a vörös bor helyett ezután már piros vér öntözi a padlót. Peterman Henrik gyönki koresmájából ijedten futottak a csendőrségre, hogy nagy baj van, Fauszt Henrik verekedésbe elegyedett és véresre verték. Éppen idejében léptek közbe a csendőrök, mert Fauszt már ekkor vértől elborítva hempergett a földön. Szóváltás támadt közte és Vilhelm Konrád és fia között, amiből kifolyólag Vilhelm úgy elverte, hogy súlyos sérülései hosszú időre munkaképtelenné tették. A verekedők ellen megindították a további eljárást.

— **Késelés.** Havas Dávid Nyugoti utcai koresmájában mulatoztak tegnap délután Berki Lajos és Sági Lajos közismert csavargók, miközben valamiképpen belekötöttek az ivó sarkában csendesen borozgató Nagy Gábor pék segédbe, akit a szóváltás hevében közrefogtak és ütlegelni kezdtek. — A megtámadott ember védekezni próbált a garázda alakok bántalmazásai ellen és dulakodni kezdett velük. A verekedés közben aztán Berki Lajos kést rántott elő és összeszurkálta a pék segédet, — akit végül is a rendőrök mentettek meg a nagyobb vesze-

delemtől. A két csavargót bekísérték a központra, ahol letartóztatták őket.

— **Elgázolts.** Kellő mennyiségű nyakolajról erősen pityókás állapotban veszedelmes vágatással száguldott szekérével a Széchényi utcán a vásárra Cinege József nagycseri gazda. Mámoros fővel nem vette észre a szekéru ton bandukáló Nagy István napszámot, akinek — későn sejtve meg a veszedelmet — nem volt már ideje kitérni a nagy hajszolástól neki iramodott lovak elől s így a kocsai alá került, mely kereztül gázolt rajta. Szerencsére komolyabb baja nem történt, esupán kisebb zuzódásokat szenvedett. A vigyázatlan gazdálkodó ellen a rendőrség gondatlanságából okozott testi sértés miatt megindította az eljárást.

— **A debreceni M. Á. V. altiszti-kör** elnöksége holnap este fél 7 órákor tartandó választmányi gyűlésre az uton is felhívja a választmányi tag urak figyelmét.

— **Tizenhat éves férj.** Van egy hivatalos okmány, amelynek kivételes nőszülési engedély a neve. Olyan esetekben szokták ezt kiállítani házassodni akaró legénybemberek számára, amikor vagy katonaság, vagy egyéb komoly ok áll az esküvő útjában és mikor a hatóságnak jogában van indokolt esetben megengedni, hogy a szerelmes legény ne várakozzék tovább, ha már nem tud. E fajta kivételes nőszülési engedélyért folyamodott a hatósághoz egy suhanc. Elmondja őszintén, hogy ő még csak — tizenhat éves, de nem bír a szívével, van már menyasszonya is, egy évvel fiatalabb ugyan, mint ő, azonban nem kevésbé szerelmes és alig várja, hogy egybe kelhessenek. A megyeházi urak persze megmosolyogták a romantikus kérést, a melyben olyan sok a jóízű, fiatalos szerelem, de aztán felretették az elintéztet akták közé s így a nagyon szerelmes suhanc nem lesz tizenhatéves férj.

— **A Debreceni Polgári Kör** — a mint már jelentettük — saját könyvtára javára 1906. január 20-án, az „Arany-Bika“, szálloda dísztermében, Magyar testvérek zene kara közreműködésével, zártkörű táncmulatságot rendez. Belépő-díj: Személy-jegy 3 kor. Család-jegy (4 személyre) 8 kor. Páholy jegy (4 személyre) 8 kor. (személy jegy nem szükséges.) Kezdeté este 8 órákor.

— **Hány hajó fordult meg a fiemei kikötőben?** A múlt évről egybeállított kikötőforgalmi kimutatás szerint a rendes helyi hajójáratokon kívül. 1905-ben összesen 527 gőzös érkezett Fiuméba. Ezek között volt: 146 magyar és osztrák tengerészeti lofogót viselő hajó, 306 angol, 23 olasz, 20 német, 19 norvég, 4 görög és 3-3 francia, svéd és montenegrói gőzös. Valljuk be egész őszintén, hogy e forgalom, mivel Magyarországnak a fiemei egyedüli kikötője, igen jelentéktelen, mert negyedrangú német kikötőben is négyszer annyi hajó érkezik és indul el, mint Magyarország egyedüli és dédelgetett kikötőjében. Pedig a tengeri forgalom adja meg az országnak kereskedelmi jelentőségét.

— **A világ legnagyobb hajója.** Január 26-án érdekes látványosságban lesz része a magyar kikötővárosnak. Ekkor indul először Fiuméből Newyorkba a világ legnagyobb hajója, a „Caronia“, amely biztonság, kényelem és fényűzés tekintetében is valóságos csudája a modern hajóépítés tudományának. — Kényelemre nézve jellemző, hogy a III. osztályú utasok is 2-4 és 6 ágyas hajószobákban laknak. — Kettős burkolata és automatikusan záródó rekeszek folytán ugyszólván el sem sülyedhet, hatalmas méretei pedig ellentállva a tenger hullámmászásainak, megmentik az utast a tengeri betegség gyötrelmeitől.

— **A oszmaszárba rejtő pénz.** Az este ugy 9-10 óra tájban két rendőr kíséretében egy kegyetlenül berugott magyar állított be a központra ahol Orosz László ügyeletes rendőrszolgálatos nagy csuklások között előadta, hogy Szojka Antalnak hívják és hajdudorogi gazdálkodó. Vasárnap a nagyvásárra bejött Debrecenbe, de mert neki úgy tetszett, hát a hétfői napot is itt töltötte. Egyébiránt pedig az vezérelte a rendőrségre, hogy valamelyik külsőre éjjeli mulatóhelyen, ahova már csak úgy kíváncsiságból bekukkantott ellopják 97 forintját, aztán hát teremtsék elő a pénzt, mert ilyen sorja van annak. Orosz László fogalmazó előtt nagyon valószínűtlennek tetszett a borközi állapotban levő atyafi szerint előadott eset s éppen ezért mielőtt arra nézve a szükséges intézkedéseket megtette volna célszerűnek tartotta a derék férfi átkutatását, ami eredménytel is járt, mert a motozás alatt a csizmaszárból előkerült a csatos bugyeláris, benne a kerek 67 koronával. De már erre ugyanez esőváltta fejét Sztojka gazda és váltig azt hangoztatja, hogy nem ő hibás a dologban. Ha nem hiszik el neki hát meg is esküszik rá, mert ő olyan ember.

x **LETZTER JÓZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujjalussy-ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratajánál levő káprázatban.

x **Nincs többé hajhullás.** Kipróbált, legjobb szesz hajhullás ellen az Iziz szesz. Két-három heti használat után a legerősebb hajhullás tökéletesen megszűnik. — Olcsósága miatt mindenki használhatja. Ára csak egy korona. Kapható használati utasítással Debrecenben Szilcz Ferenc gyógyszer-tárában, Piac-utcán.

x **Újítás képeretekben.** Üzletemben a legmodernebb képeretek készíttetnek, aquerellek, krétarajzok, vagy bármilyen más képekhez tetszés szerinti kivitelben. — Felhívom a t. c. vevőközönségnek a kirakatomban kiállított rátnak megismerésére b. figyelmét. **Pongrácz Géza** papírgyári raktára a Bika-szálloda mellett.

x **Tüdőbajosoknak** kitűnő receptet ad kölcsön Tordaról özv. Horváth Károlyné. Válaszbélyeg.

Az Arany Bika Lávéházban minden este cigányzene.

SZÍNHÁZ.

MŰSOR:

Kedd, jan. 16. án.: „Csöppség” vigjáték. (C)
Szerda, 17. én.: „En, Te, Ó.” operette. Ujdonság. (A)
Csütörtök, jan. 18. án.: „Lebonnard apó” színmű. Ujdonság. (B)
Péntek, jan. 19. én.: „Lebonnard apó” színmű. Ujdonság. (C)
Szombat, jan. 20. án.: „Drótostót” operette. (A)

* **En, Te, Ó.** Az operette mai második előadása nem vonzott nagy házat. A publikumot nem vonzották a szövegnek piros színlapot igénylő sikamlósságai, a gyatra szójátékok, a régi jó operettekől kölcsönzött zeneszámok. A mi jó benne, azt tegnap kiemeltük és az ma is tetszett. — Kivált Zilahyné és Fóti Frida kaptak sok tapsot.

* **Színházi hírek:** *Lebonnard apó.* A Nemzeti színházban szép sikert aratott Lebonnard apó színmű csütörtökön kerül be mutatásra. Kedves romantikus meséje, szellemes dialógja, és színesen megrajzolt alakjai tetszik becsessé és értékessé. — A drótos-

tót. Érdekes estélye lesz szombaton szín házunknak, mely alkalommal Straus nagy stílű operettjét. A drótos tót-ot elevenítik fel. A főszerepet Zilahyné S. Vilma fogja játszani.

TAVIRATOK.

Királyi kihallgatás.

Bécs, jan. 15. Ő felsége a mai általános kihallgatások alatt többek között Zichy Ákos grófot, Mérey külügyminiszteriumi osztály főnököt, Szapáry Tibor grófot, Széchenyi grófot, Károlyi András grófot és Roskoványi Dezsőt fogadta.

Titkos tanácsosi eskü.

Bécs, jan. 15. Ő felsége előtt ma tette le Steeb lovag tábornok, krakkói várparancsnok a titkos tanácsosi esküt.

Franciaországi elnök választás.

Páris, jan. 15. A radikális lapok annak a gyanúnak adnak kifejezést, hogy a mérsékelt republikánusok az elnökjelölés ülésén csak akkor vesznek részt a szavazáson, hogy ha látják, hogy elég erősek ahhoz, hogy a radikálisok által választott jelölt tekintélyének ártanak és egy második választást szükségessé tennének. A mérsékelt République Française felszólítja híveit, hogy a népgyűlésen Sarrien ellen szavazzanak.

Az angol képviselő-választások.

London, jan. 15. A liberális lapok a szombati győzelmet Angliának 1832. óta legnagyobb politikai átalakulásának tekintik. A védvám mozgalom végét jelenti az átalakulás. A szombati választási eredményekből kitűnik, hogy a szocialista munkásjelöltek 63,692 szavazatot nyertek, ellentétben az 1900-iki választás 20,731 szavazatával ugyanezekben a kerületekben.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, jan. 15.

(Déli árszám.)

Buzakínlat mérsékelt, vételkedv csekély. Lanyha irányzat mellett 8,000 métermázsa került forgalomba 5-10 fillérig olcsóbb áron. Egyéb gabonanemek közül tengeri nyugodt, rozs lanyha, zab forgalem nélkül, árpa nyugodt. Idő: szép.

Buza áprilire	17.06-08.
Buza októberre	16.78-80.
Rosm áprilire	13.96-98.
Zab áprilire	14.40-42.
Tengeri májusra	13.62-64.
Rapce 1906. augusztusra	28.20-40.

Szerkesztői posta.

K. S. Igen szépek. Közöljük

E. G. K. Az anti-alkoholisták munkája tiszteletreméltó vállalkozás, a míg a pálinkaivástól pusztuló köznépnek és egyeseknek az iszákosságtól való visszatartására, az alkoholisták kigyógyítására, az ifjúság megóvására és általában erkölcsi és egészségügyi célokra szorítkozik. A mi ezenkívül történik, az (mint például a tiszta jó bor és sör mérsékelt élvezésének teljes eltiltása) az apostolok mozgalma vezéreinek rendszerint előforduló, egyoldalú túlzás. Tokaj borát, Dréher sörét, Debrecen homoki vinkóját bizony azért adta a jó Isten, hogy gondunkat űzze, kedrünket derítse. Csak aztán ne váljék az ivás öncéllá, iddógáláskor ne a pohár, hanem a poharasó legyen az ur. Ne a nedűben, hanem az élvezőjében rejlik annak hibája, ha az italozás erkölcsi és egészségi rombolást okoz. A pálinka e két szerencsétlenségnek a kezdete és szomorú befejezése. Igen szépen mutatta be az okos és okatlan ivás természetét De Amicis

jeles műve, „A bor”, melyet a „Magyar Könyvtár” részére Tóth Béla fordított remekül. György Aladár is igen okos előadást tartott a korcsmában való folytonos tartózkodás, az állandó kvaterkázás eldurvító hatásáról. Olvassa el mindkettőt.

Városi Színház.

Bérier 90 szám (C)

Debrecen, kedd, 1906. január hó 16-án:

CSÖPPSÉG.

Vigjáték 3 felvonásban.

S Z E M É L Y E K:

Dangalagi	— — — —	Szakács Andor.
A Csöppség, leánya	— — — —	Szabó Irma.
Ambro	— — — —	Zilahy Gyula.
Lenci	— — — —	Déssy Alfréd.
Mártha, a huga	— — — —	Markovics M.
Tanító	— — — —	Szabó Gyula.
Jancsi, Ambró kocsisa	— — — —	Sarkady Vilmos
Sára, Ambró gazdasszonya	— — — —	Szakácsné Teréz

Holnap, szerdán, január hó 17-én:

ÉN, TE, Ó.

Operette.

Egyik vagy másik

okból sok gyermek fejlődésében visszamarad, legtöbbször azonban a fogzási időszak alatt előforduló bajok miatt. Valóban csodálatos, milyen kiváló szolgálatokat teljesít ilyenkor a SCOTT féle EMULSIÓ, mely lehetővé teszi, hogy a gyermekek a fogzás nehéz időszakán minden baj nélkül átessenek és fejlődésük semmi kívánni valót sem hagy fenn.

A SCOTT-féle EMULSIÓ legfinomabb gyógyszerkamájából készül alfoszorsavas méz és nátron hozzáadásával.

A SCOTT-féle Emulsió valódiságának jele a „hatán nagy csukahalat vivó halász” védjegy.

Kapható minden gyógyszer-tárban:

Ezen lapra való hivatkozásánál és 75 fillér levélbélyeg beküldése ellenében minta üveggel bérmentve szolgál:
Dr. BUDAI EMIL
„Városi gyógy szertár”

BUDAPEST, IV., Váci-utca 3450

Egy eredeti üveg ára: 2 kor. 50 fill.

1857-1905. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreceni kir. járásbírósnak V. 1655-1905-11. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Gara és Blau cég részére Weinberger Bernát debreceni lakostól 814 kor. 34 fill. tőke, ennek 1901. évi február hó 4. napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 288 kor. 50 fill. perköltés erejéig 1903. évi dec hó 16-án bírólag lefoglalt és 1447 korona 60 fillére becsült butorok és több hordó borból álló ingóságok **1906. évi január hó 25-én délután 2 és fél órakor kezdetét veendő és Debrecenben, Piac-u. 56. szám alatt megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.**

Debrecen, 1906. évi január hó 3.

Bódogh Zsigmond,
bírói kiküldött.

Csödalatti kiárulás.

Rózsa Lajos csödtömegéhez tartozó áruk, mint aóí, leány, gyermek felöltők, kalapok stb. január 14-től kezdve BAZÁRTÉRI ÜZLETHELYSÉGBEN beszerzési áron alul kiárultattnak.
Dr. BORSOVAY JENŐ
 tömeggondnok.

(NEUSTEIN-féle ERZSÉBET-labdacsok.)

Pírulák hasonló készítményeknél minden tekintetben feljebb becsülendők; mentek minden ártalmas anyagtól, az altesti szervek bajainál legjobberedménnyel használtatván, gyöngéden hashajtók, vértisztítók; egy gyógyszer sem jobb a mellett oly ártalmatlan, mint a pírulák.

Székszorulás

Legtöbb betegségek forrása ellen. Czukrozott külsőjük végett még gyermekek is szívesen veszik egy 15 darabot tartalmazó doboz 30 fillér, egy tekerés mely 8 dobozt, tehát 120 pírutát tartalmaz, csak 2 kor. 45 fill. A pénz előleges beküldése mellett egy tekerés bérmentve szállítatik.

Óvás! Utánzásoktól különösen óvakodjunk. Kérjük háttározottan Neustein Fülöp hashajtó-labdacsait. Valódi csak, ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjegyünkkel piros-fekete nyomtatásban „Szent Lipót” és „Neustein Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva. A kereskedelmi törvényszéki védett csomagjaink aláírásunkkal vannak ellátva.

Neustein Fülöp „Szent Lipót”-hoz címzett gyógyszerháza Bécs, I., Plankeng 6. **Kapható:** Debrecen: Balázs Ödön. Füleki Pál, Mihalovics J., Muraközy L., Dr. Rothschnek, Tót B. gyógyszerész uraknál.

Hirdetések művészi illusztrálása, szövegezése, eredeti tervezetek kidolgozása és előleges költségvetések feljlesen díjtalanul.

GOLDBERGER
 BUDAPEST, VACHTERA 20. — HIRDETÉSI IRODA —

Az elmúlt rendkívüli száraz nyár folyamán ismét a

Küküllőmenti Első szőlőoltványtelep
 (Tulajdonos: Caspari Frigyes Medgyes, 25 N.-Küküllőmegye)
 volt az egyedüli az egész országban, mely oltványait óriási mennyiségű, naponta 5 millió liternyi vízzel öntözte, s ennek folytán az egyedüli szőlőtelep amely ez évben is valóban szép és minden tekintetben kifogástalan minőségű szőlőoltványokat szállít, és árjegyzék számos elismerő levéllel ingyen és bérmentve

TITKOS

betegségek ellen legjobb szer a

„TRIAS”

2-3 napi befecskendéssel a folyást utóbj és fájdalom nélkül felelősség mellett megszünteti. A legrégebbi s legelhanyagoltabb folyásban szenvedők is biztos gyógyulást remélhetnek. Férfiaknak kor. 2.72, nőknek 3 kor. 54 fill. beküldése után bérmentve küldetik. Fecskendők külön 1 korona. Raktár: Debrecenben Tóth Béla ur gyógyszerházában (Főpiac) és a legtöbb vidéki gyógyszerházában is kapható. — Titoktartás mellett küldi Papp gyógyszerész Tiszaszentimrén.

Öltözködjünk

jól és olcsón a Magyar és Angol posztó gyárak készítményeinek d u s

r a k t á r á b ó l.

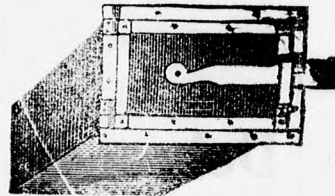
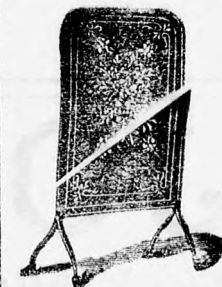
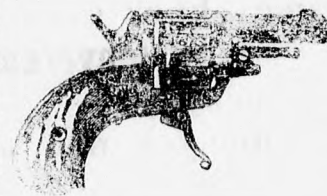
Menjünk

Ranunkel H. és Fia

posztó nagykereskedőhöz.

TÓTH GYULA

DEBRECEN, PIAC-UTCA 20-27-ik SZÁM.

Budweizeri és honi gyármányu porcellán valamint Mel-dinger köpeny és öntött vaskályhák, megen szerkezetű vas és porcellán burkolatu konyhák, Multipliator hőfejlesztő kályhabetétek. **Vadászfegyverek.** és felszerelések revolverek, hüvelyek és töltények. **LŐPOR ÁRUDA Ujdonság!** BRONWNIÖG ismét-lőfegyver 1904. m. Szén- és fakosarak, melegvödök fürdőkádak vasbutorok, gyermekszékek és k csik, mosdó-készletek, fényezett konyha-felszerelések, gépmangorlók és facsarók gummi átvonattal.

Syakorlati alkalmi ajándék

Minden rendszerű koresolyák, Gyermekek-székek-, kosik-, ágyak. Vadászati fegyverek és felszerelések, Revolverek és önvédelmi cikkek fa- és szánkó-sarak, kályhaelők. Mosdó-készletek, egyszerű és a legdiszesebb kiállításba. Diszes konyha felszerelések

Tóth Gyula vaskereskedésében, Piac-u 20 és 27 sz.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Első kézből, a gyárban vásárol Ön olcsón és legjobban!

Első magyar villamos erőre berendezett hangszergyár

STOWASSER J.

királyi udvari hangszergyáros, hadsereg-szállító, a Rákóczi javított tárogató és hangfokozó gerenda feltalálója

Budapest, I., Lánchíd-u. 5. sz.

Ájánlja saját gyárban készült, általánosan elismert különleges (speciálitás)fa-, aréz-, fuvó és vonós hangszereit, cimbalmodkat, stb.

Legnagyobb raktár és gyár.

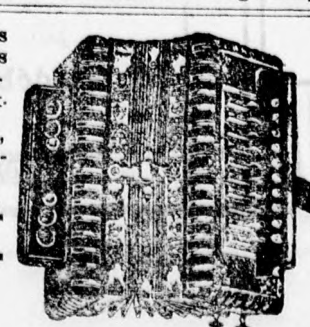
Hegedük 3-, 4-, 5-, 6- forintól feljebb a legjobb felszereléssel. **Tárogató**

Hangfokozó gerenda mely által bármely hegedű vagy gondonka sokkal jobb, erősebb és lágyabb hangot nyer (biztos siker); hegedűbe javítással 4-forint. **Harmonikumok.** világhírű legjobb gyártmány, 65-forinttól feljebb.

Harmonikák, legjobb, erős, elpusztíthatatlan hangokkal, 2.50, 3- versenyszerű hangok saját minták. **Zenekarok** teljes felszerelése, előnyös feltételek mellett, jutányos árban, elismert jó minőség, a hadsereg és a legtöbb katonai zenekaroknak szállítója vagyok.

Javítások az összes hangszereken, különleges szakszerű pontossággal, jutányos árban eszközöltetnek.

Kezesség minden egyes hangszernél. **Kivitel nagyban és kicsinyben.**

A jegyzék minden hangszertől kivá-natra ingyen és bérmentve küldetik.

Szőlővessző

A világhírű

Delaware,

adja a legjobb bort!

Ittani permezni nem kell
a szőlészet kincse.

A phyloxera ellen áll!!

Leírását és árjegyzéket
ingyen küldünk bárkiunk.

Szőlőoltványok mérsékelt áron kaphatók!
nagyenyiségű sima és gyökeres
DELAWARE vessző eladás.

Czím:

Szigyártó és Takács.

Telep: Alsó-Segesd.

Központi iroda: Felső-Segesd, Somogy-m.

NYAVALYATÖRÉS!

Ki nyavalyatörés, göros és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot. Ingyen és bérmentve kapható szabad. „Hattyu gyógyszerár“ által Majna-Frankfurt.

Debreceni Ipar és Kereskedelmi Bank

DEBRECEN, (Iparbank-udvar.)

Alapított
1869.

M. K. Osztálysorsjáték
Főelárusítója.

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár által kibocsátandó
új sorsjegyekre

a kibocsátási áron

előjegyzéseket még elfogadunk.

Ugyan ezen sorsjegyeket rendkívül előnyös havi
törlesztés azaz

36 havi 5 korona befizetés

ellenében áruba bocsátjuk,

E sorsjegyeknek évente 3 házása lesz 600 000, 300.000,
300.000 kor. összegű főnyereménnyel és 50.000, 40.000, 20.000
K. melléknyereménnyel.

A nyeremények már az első részlet befizetése után a
vevőt illetik.

Minden sorsjegynek nyerni kell.

Bővebb felvilágosítást nyújt a

Debreceni Ipar és Kereskedelmi Bank.

LÁSZLÓ JÓZSEF

TELEFON 275.

könyvnyomda és könyvkiadóhivatal,

TELEFON 275.

DEBRECEN, Csapó-utca 9. szám.

KÖNYVEK,

folyóiratok,

ÁRJEGYZÉKEK,

számlák,

ZARSZÁMADÁSOK,

BÁLI MEGHIVÓK,

TANCRENDEK,

FALRAGASZOK,

KÖRLEVELEK,

a legszebb kivitelben.

a „SZABADSÁG“

pol. napilap,

kiadóhivatala.

A legdívatosabb betűkkel ellátott,
gyorsasajtóval felszerelt

KÖNYVNYOMDA,

hol mindennemű

NYOMTATVÁNYOK

izlésteljesen, gyorsan és
pontosan, a legolcsóbb
árak mellett készíttetnek.

HIRDETÉSEK

a

„SZABADSÁG“

részére

jutányosan felvétetnek.

A
„SZABADSÁG“
a legnagyobb és legel-
terjedtebb politikai
napilap.

ELOFIZETÉSI ÁR:

Helyben:

Egész évre . . . 12 kor.
Fél évre . . . 6 kor.
Negyed évre . . . 3 kor.

Vidéken:

Egész évre . . . 20 kor.
Fél évre . . . 10 kor.
Negyed évre . . . 5 kor.